

PAULIEN VERVOORN

HARTELIJK GETALENTEERD

Vier wie je bent en wat je kunt

**HARTELIJK
GETALENTEERD**

PAULIEN VERVOORN

HARTELIJK GETALENTEERD

Vier wie je bent en wat je kunt

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Leeswijzer	6
1. Getalenteerd!	11
2. Hoera een baby!	39
3. Groei gewenst!	66
4. Familiefeestje!	96
5. Van harte!	122
6. Ga ervoor!	158
Woordenlijsten	182
12 x ge(feli)citeerd	187
Van harte aanbevolen: mijn top 12	188
Hartelijk bedankt!	190
Over de auteur	191

Voorwoord bij de derde druk

‘Hartelijk getalenteerd!’

Wie jij ook bent en wat jij ook kunt, getalenteerd ben je. Getalenteerd door de drie-enige God. Hij is Degene die betrokken is bij jouw unieke combinatie van je persoonlijkheid, vaardigheden, interesses en waarden. Daar ga je in dit boek van alles over ontdekken. Het is mijn wens dat je daardoor nog meer gaat vieren wie je bent en wat je kunt.

Misschien lees je dit boek omdat je een studie- of loopbaankeuze moet maken...

Misschien ben je op zoek naar de vraag wat je kunt doen in Gods koninkrijk...

Misschien wil je tips en inspiratie om anderen te adviseren in hun keuzes...

Hoe dan ook, ik wens je een mooie tijd!

In 2012 verscheen de eerste druk van Hartelijk getalenteerd. Ik ben ontzettend blij met de vele positieve recensies, in onder andere het Nederlands Dagblad en het Reformatorisch Dagblad. Aan de hand van het boek heb ik inmiddels vele mensen individueel gecoacht, groepen getraind en lezingen en (s)preekbeurten gegeven. Op grond van deze ervaringen heb ik een aantal wijzigingen aangebracht.

Lees je het boek met een groep? Deze derde druk kan prima naast druk 1 en 2 gebruikt worden. Let dan wel even hierop: de opdrachten staan niet meer in het hoofdstuk, maar erna. De grootste verandering is het schema dat je na ieder hoofdstuk vindt (in de eerste druk tref je een ander schema aan). Hoofdstuk 5 is iets ingekort en aan het einde van het boek vind je nu ook handige schema's met woorden die je op weg helpen. En als je vragen hebt: mail gerust!

Woerden, voorjaar 2015

Paulien Vervoorn

info@paulienvervoorn.nl

Extra
opdrachten én alle links
uit dit boek downloaden?
Zie [http://paulienvervoorn.nl/
bestellen/
ebookextraopdrachten/](http://paulienvervoorn.nl/bestellen/ebookextraopdrachten/).

Leeswijzer

Hartelijk gefeliciteerd met het boek dat voor je ligt! Van harte geluk gewenst bij het lezen en leven ervan ... Dit boek wordt een feestje als je weet hoe het in elkaar steekt. Lees daarom vooraf deze leeswijzer om eruit te halen wat erin zit.

Vier hulpmiddelen

In ieder hoofdstuk staan vier hulpmiddelen die erop gericht zijn om de inhoud in je hart te laten landen.

Welkom bij God

Voordat je in het hoofdstuk leest hoe ik over dingen denk, zie je een hulpmiddel om te ontdekken hoe God over deze onderwerpen denkt. De bijbelgedeelten bij dit 'welkom' hebben altijd te maken met het hoofdstuk dat volgt.

Ik bid dat de zes stappen waarvan de beginletters het woord 'welkom' vormen, jou laten ervaren dat je welkom bent bij Hem. Als auteur geloof ik natuurlijk dat ik wat te melden heb, maar van de Auteur der auteurs weet ik zeker dat Hij jou wat te zeggen heeft. Als je dicht bij Hem wilt komen, helpen de volgende zes tips:

- **W**ord stil
- **E**rken Gods aanwezigheid
- **L**ees
- **K**ijk goed naar de tekst
- **O**ntmoet God
- **M**aak het praktisch

Vragen

Aan het einde van ieder hoofdstuk staan 12 vragen die je helpen om nog gericht met de inhoud van het hoofdstuk aan de slag te gaan. Misschien vind je het handiger om de vragen juist van tevoren door te nemen, zodat je weet wat er komen gaat ...

Met een kwinkslag heb ik een aantal keren voor het getal 12 gekozen, omdat 12 verwijst naar de discipelen. Ik hoop dat je tijdens het lezen

van dit boek ontdekt dat jouw persoonlijkheid alles te maken kan hebben met discipel-zijn. Dat geldt niet alleen voor de 12 discipelen, maar gelukkig ook voor jou en mij.

Opdrachten

Aan het einde van ieder hoofdstuk vind je ook 12 opdrachten. In totaal dus 72. Jezus stuurt 72 leerlingen eropuit om het koninkrijk dicht bij mensen te brengen. (In andere handschriften worden er 70 vermeld). Mijn wens is dat jij door wie je bent en wat je kunt het koninkrijk een stukje dichterbij brengt in jouw omgeving.

De opdrachten zijn verdeeld in:

Opdrachten voor jou

Veel opdrachten helpen je op weg om praktisch aan de slag te gaan met dat wat je leest. Het is daaom handig om pen en papier bij de hand te houden.

In ieder hoofdstuk staan ook opdrachten die helpen om het contact met God te zoeken.

Opdrachten voor jullie

Ik raad je aan om ook samen op weg te gaan door dit boek in een groep(je) door te nemen. Zo kun je elkaar bemoedigen en aanscherpen en samen groeien. Veel opdrachten zorgen voor grappige momenten waarop je elkaar (en jezelf) van een andere kant leert kennen. Waarschijnlijk merk je dat humor en diepgang soms dicht bij elkaar liggen.

Andere opdrachten geven je ideeën om de diepte in te gaan naar aanleiding van bijbelgedeelten die passen bij de inhoud van de hoofdstukken.

Schema 'Doe wat bij je past'

Je zult er al snel achterkomen dat je allerlei dingen ontdekt door te lezen, te schrijven, te delen, etc. ik adviseer je om aan het einde van ieder hoofdstuk op te schrijven wat je ontdekt hebt over je persoonlijkheid, je vaardigheden, je interesses en je waarden.

Tip: Lees de blog over het voorbeeld van Tim, <http://paulienvervoorn.nl/doewatbijjepast/>

- *Persoonlijkheid*: Wat leer je tijdens het lezen over jezelf? Vul het aan in het schema. Je kunt steeds de zin 'Ik ben..' afmaken met allerlei karaktereigenschappen. Vraag gerust anderen om het aan te vullen.
- *Vaardigheden*: Schrijf zoveel mogelijk vaardigheden op die je ontdekt. Stel jezelf steeds de vraag wat jij goed kunt of wat anderen over jou benoemen. (Vaak vind jij het namelijk heel 'gewoon' wat jij goed kunt.)
- *Interesses*: Welke onderwerpen in het boek hebben jouw interesse? Vul het in. Maar denk ook vooral breder dan dat: welke TV-programma's kijk je? Welke boeken lees je? Over welke onderwerpen praat je graag?
- *Waarden*: Wat vind jij belangrijk in het leven? Noteer het.
- Aan het einde van het boek heb je meerdere schema's ingevuld die je naast elkaar kunt leggen om het plaatje steeds completer te krijgen. Wil je op ideeën gebracht worden? Kijk achterin het boek bij de woordenlijsten.

Vier beelden

Paulus schrijft aan de hand van verschillende beelden over de gemeente om woorden te geven aan een bijna onbeschrijflijk begrip (zie H.4). Als je de beelden met elkaar gaat combineren, kloppen de voorbeelden niet meer.

Ik merk bij mezelf ook zoiets. Ik ben erg enthousiast om uit te leggen wat je persoonlijkheid te maken heeft met geloof in Koning Jezus. Soms leg ik dat uit aan de hand van een voorbeeld. En soms schrijf ik dan net als Paulus woorden die niet meer met elkaar lijken te kloppen. Zo lees je in de komende hoofdstukken bijvoorbeeld:

1. Het koninkrijk van God is als een keurmeester
2. Wij zijn als baby's
3. Ons hart is als een motor
4. Ons leven is als een puzzelspeurtocht

Hopelijk zie je door deze verschillende beelden heen iets (meer) van Gods grote concept waar jij en ik een klein onderdeelje van zijn.

Vier wie je bent en wat je kunt!

HARTELIJK GETALENTEERD

*Jij bent in de wieg gelegd
om opgroeiend als kind van God
jezelf te zijn voor Hem
Jij bent in de wieg gelegd
met een unieke levensstem*

Refrein:

*Je bent hartelijk getalenteerd
Hé, dat moet je vieren
Hartelijk getalenteerd
Hé, dat moet je vieren
Vier wie je bent – in Hem
Vier wat je kunt – met Hem
Doe het van harte
Vier je talent!*

*Draag uit wat in je is gelegd
Daarmee wordt al hier en nu
Gods koninkrijk zichtbaar
Draag uit wat in je is gelegd
voor Hem en voor elkaar*

Refrein

Vier het koninklijk voor zijn koninkrijk ...

Refrein

Je vindt de bladmuziek in het gratis e-book op de site:
<http://paulienvervoorn.nl/bestellen/ebookextraopdrachten/>.

Tekst en muziek: Elise Mannah © Mannahmuziek 2012
Meer weten? Check www.elisemannah.nl

WELKOM

Word stil

Op welke plek lees je graag de Bijbel? Settle je op die plek om je **welkom** te weten bij God.

Erken Gods aanwezigheid

In het boek Matteüs staan zes (lange) toespraken van Jezus. De laatste toespraak staat in Matteüs 24 en 25. Net zoals Jezus toen zijn discipelen wilde onderwijzen, wil Hij vandaag door dit bijbelgedeelte ook jou iets leren. Dank God dat je zijn discipel mag zijn en bid om inzicht.

Lees Matteüs 25:14 t/m 30

Lees het hardop en verplaats je in de verschillende personages.

Kijk goed naar de tekst

Hoe omschrijf je het gedrag van de heer?

Hoe omschrijf je het gedrag van de drie dienaren?

Wat is de reactie van de heer?

Wat vind je van de reactie van de man met één talent?

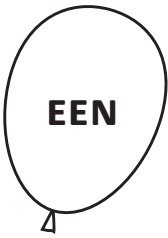
Ontmoet God

De man met één talent had een negatief beeld van zijn heer. Hoe is jouw beeld van jouw Heer, van God?

Vertel God hoe je over Hem denkt en waar je moeite mee hebt. Dank en prijs Hem om zijn eigenschappen die je waardeert.

Maak het praktisch

Wat kun je vandaag doen om een goede en betrouwbare dienaar voor de Heer te zijn?

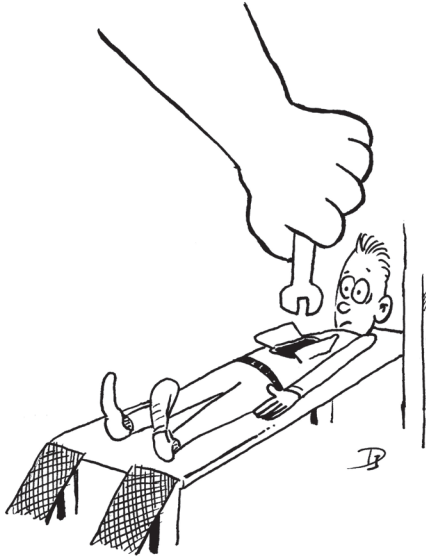
Getalenteerd!

Met mijn neus sta ik erbovenop. Ik wil weleens zien wat er precies met een auto gebeurt tijdens de keuring. Ik kijk mijn ogen uit en wil niks, maar dan ook niks missen. Het wordt een ochtend om nooit meer te vergeten. Deze morgen voelt het alsof we in de werkplaats van Cees op heilige grond staan ...

Op technisch gebied ben ik nooit een wonderkind geweest en de kans dat ik daarin alsnog getalenteerd ga worden, acht ik nihil. Toch hang ik aan de lippen van de garagehouder wanneer hij me enthousiast vertelt dat hij al dertig jaar keurmeester is. Vandaag is zijn eigen auto aan de beurt. Het ene na het andere detail legt hij me uit. Hij slaat me met menige technische term om de oren en gelukkig heeft hij al heel snel door dat hij me op zijn vakgebied beter met Jip-en-Janneke-taal kan benaderen. In stapjes legt hij uit dat hij altijd begint met het keuren van de lichten.

Geïnspireerd door mijn bezoek aan de garage

Stap twee wordt genomen door onder de motorkap te kijken. Na een aantal checks onder de motorkap zijn onder andere de schokbrekers en spiraalveren boven de banden aan de beurt. Keurmeester Cees houdt maar niet op met praten. Tussen een verhaal over remschijven, remblokjes en een uitleg over bandenspanning door vertelt hij me dat hij na deze check op de brug altijd een eindje gaat rijden. Hij voelt dan namelijk meteen aan of de auto in een rechte lijn rijdt of niet. Onder-tussen spitst hij zijn oren of hij misschien rare geluiden hoort van de lagers. Ik leer er opeens verdraaid veel bij. Ik zie zijn ogen groter worden als ik gericht doorvraag en werkelijk alles wil weten over die rit. Ik zie hem denken: Wat heeft zij nou weer?! Inwendig gebeurt er bij mij van alles. Mijn hersens associëren verder en mijn hart begint sneller te

kloppen. Dan vind ik het tijd worden om hem maar eens uit te leggen waarom ik zo intens blij word van alle spontane associaties.

Nadat hij net geduldig uitleg heeft gegeven, draaien we voor een paar minuten de rollen om. Ik vertel hem de nieuwste gelijkenis die net in mijn hoofd en hart geboren is.

De gelijkenis van de keurmeester

‘Het is met het koninkrijk van de hemel als met een keurmeester die zijn eigen auto keurt. Hij zorgt ervoor dat de auto zo soepel mogelijk recht op zijn doel af kan gaan.’

Cees’ ogen worden alleen nog maar groter. Ik spreek in raadselen voor hem. Maar even later luistert hij geboeid naar mijn uitleg:

‘De keurmeester is God, de auto is de mens en eigendom van de keurmeester. Auto’s zijn gemaakt om in beweging te komen en om op hun bestemming aan te komen. Als mens willen we vaak onszelf keuren. Vanuit angst keuren we onszelf af of vanuit hoogmoed keuren we onszelf goed. We moeten stoppen met onszelf keuren! Er is iemand anders die in ons komt om dit voor ons te doen. Hij keurt ons goed (1 Tess. 2: 4) en wil ons van binnenuit richting geven!’

Iedere christen moet APK-gekeurd worden

Ik ben deze dag een bijzondere klant voor Cees. Tijdens mijn fiets-tochtje naar huis mijmer ik verder over Cees' uitleg. Al langere tijd ben ik ervan overtuigd dat niet alleen een auto, maar ook iedere christen een **Algemene Periodieke Keuring** nodig heeft. Volgens mij zou iedere christen zich regelmatig af moeten vragen of hij wel doet waar God hem voor in de wieg heeft gelegd. Het is toch zonde (!) wanneer we allerlei mogelijkheden hebben die we niet benutten binnen Gods koninkrijk? Als we niet leven voor het koninkrijk missen we ons doel (de letterlijke betekenis van 'zonde')! Om die gedachten verder uit te werken, wilde ik weleens een echte APK meemaken.

Vóór mijn bezoekje dacht ik vooral te schrijven over hoe je zelf je check uit kunt voeren. Dat kan nog steeds, maar niet zonder de bemoediging dat je mag weten dat God zelf in je komt om te voelen of je wel in een rechte lijn rijdt en niet naar links of naar rechts uitwijkt. (Ik moest tijdens deze uitleg denken aan Joz. 1:7, NBG '51). Wat een genade dat Hij ons, ondanks onze gebreken, waardig keurt (1 Tess. 2:4)!

Natuurlijk is deze gelijkenis niet zo volmaakt als Jezus' vondsten. Als je nog meer dingen door gaat trekken, rammelt er van alles. In mijn gelijkenis komt de keurmeester slechts éven in je zitten, terwijl we vanuit de Bijbel mogen weten dat Hij in ons komt wónen (2 Tim. 1:14, vgl. Ef. 3:17: Christus woont in je hart). De werkelijkheid is veel en veel mooier dan mijn gedachteflarden tijdens dit unieke bezoek.

God zingt voor ons

Als je leest over mijn garagebezoek, lijkt het misschien alsof mijn woorden als een grote spraakwaterval uit mijn mond kwamen. Maar wat je niet leest, is dat ik tussendoor ook gewoon minutenlang om me heen heb staan staren. Totaal in gedachten. De radio vulde deze stiltes op. Ik luisterde wel, maar hoorde niks. Totdat opeens 'Gods stem' door de garage klonk door middel van een liedje van Clouseau. Ik heb ze tot me door laten dringen alsof het Gods woorden waren voor zijn geliefde kinderen:

*Je bent m'n passie en m'n kracht
Mocht je op een dag verdwijnen
Weet dan dat ik op je wacht
Want m'n lief, altijd heb ik je lief*

Ik kan niet zonder jou bestaan, altijd heb ik je lief

Ik kan niet zonder jou

Ik wist even niets uit te brengen. Wat een mooie woorden in dit liedje. Wat een passie. Wat een liefde! Nog voordat ik een aanbiddingslied voor Hem inzet, start Hij er een voor mij. 1 Johannes 4:19 wordt weer eens werkelijkheid: 'Wij hebben lief omdat God ons het eerst heeft liefgehad.' Het refrein is steeds hetzelfde: 'Hij houdt van ons!' Wat een heerlijke boodschap om steeds opnieuw te horen. Ik ben ervan overtuigd dat we steeds meer in de richting van onze bestemming gaan als die liefde meer en meer tot iedere vezel van ons bestaan doordringt.

De 3 V's in de gelijkenis van de talenten

Jezus zelf heeft me op het idee gebracht om een gelijkenis te vertellen over het koninkrijk. In Matteüs 13 en 25 staan er een aantal achter elkaar om steeds weer andere aspecten van het koninkrijk te benadrukken. Een van zijn gelijkenissen gaat over talenten (Mat. 25:14-30, in Luc.19 staat de gelijkenis over de ponden die erop lijkt. Het gaat daar om mensen die hetzelfde startkapitaal krijgen, verschillende opbrengsten hebben en verschillende beloningen krijgen).

Zou Hij geweten hebben dat we als Nederlanders zijn woordkeus zo geweldig zijn gaan vinden dat we het woord talenten overgenomen hebben in ons dagelijks taalgebruik? Op dat moment dachten zijn hoorders daar niet aan, aangezien Jezus zijn gelijkenissen in het Hebreeuws of Aramees uitsprak. Hij had het op dat moment over een geweldig geldbedrag dat een man in beheer gaf aan zijn dienaren toen hij zelf op reis ging. Een talent was een gewichtsaanduiding voor 34 kg goud. We hebben het hier dus over miljoenen euro's als we dat omrekenen!

Het gaat me er even niet om wat een talent nu precies waard is, maar het gaat er wel om dat de werkers in de gelijkenis enorme bedragen ontvangen van hun heer. Wat een **vertrouwen** moet die man gehad hebben in zijn knechten. En wat een grote **verantwoordelijkheid** geeft hij hun daarmee. Misschien vraag je je weleens af wat je zou doen met een groot bedrag van de staatsloterij? De dienaren in de gelijkenis weten wat de bedoeling is: handelen.

Net zoals de heer in de gelijkenis wil de Heer zijn bezit met ons delen in de verwachting dat we het vermenigvuldigen. De Here Jezus is naar de hemel gegaan en heeft ons achtergelaten met zijn eigendommen

(vgl. ook Mat. 24:47). Hij keurt ons als de grote Keurmeester waardig en heeft ons het evangelie toevertrouwd (vgl. 1 Tes. 2:4).

Bij zijn terugkomst zal Hij nagaan hoe we omgegaan zijn met zijn bezit. Het lijkt me echt onbeschrijflijk indrukwekkend om heel persoonlijk zijn liefdevolle stem te horen: **‘Voortreffelijk!** Je bent een goede en betrouwbare dienaar.’ Als Hij vindt dat we het hier goed gedaan hebben, zullen we na zijn terugkomst opnieuw ingezet worden (Mat. 25:23). De manier waarop we hier op aarde handel drijven met Gods bezit heeft dus ook grote gevolgen voor onze eeuwige toekomst. We mogen ons laten inspireren door de VVV van Gods koninkrijk: Vertrouwen, Verantwoordelijkheid en Voortreffelijk.

Wat is het koninkrijk?

Matteüs schrijft meer dan vijftig keer over het koninkrijk. Hij is er helemaal vol van. Ook Jezus zelf heeft het voortdurend over het koninkrijk. Als je erop gaat letten, is het niet alleen het favoriete thema van Jezus en Matteüs, maar zie je dat de hele Bijbel er vol mee staat.

God regeert – en wij doen mee

In de Psalmen staat vaak dat God Koning is (bijv. Ps. 95, 97 en 145). En door de hele Bijbel heen zie je dat God wil dat de mens met Hem regeert. Op de eerste bladzijde begint het al: Adam en Eva mogen heersen over de dieren (Gen. 1:28). Op de laatste bladzijde van de Bijbel lees je dat de gelovigen als koningen zullen heersen tot in eeuwigheid (Op. 22:5).

We zijn koningskinderen

Adam en Eva hebben helaas het koningschap al snel uit handen gegeven aan de heerser van deze wereld (Joh. 12:31, 14:30). Gelukkig weten we dat Jezus als Koning naar de aarde is gekomen om te winnen van de satan. Hij is gekomen om ook Koning over ons leven te zijn. Als we Hem als Heer (als Koning) erkennen, betekent het dat we zijn mening belangrijker vinden dan onze eigen mening.

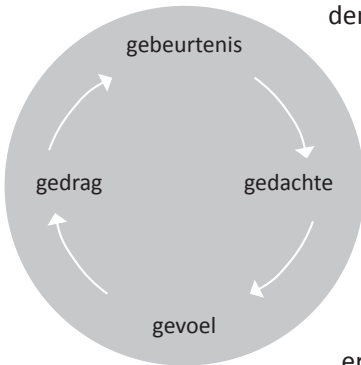
Toen Jezus als Koning op aarde was, heeft Hij het voorbeeld gegeven hoe je koninklijk kunt leven. Namens Hem mogen wij nu als koningskinderen de principes van het koninkrijk laten zien aan de mensen om ons heen. Tot de tijd dat Jezus terugkomt, worden we opgeroepen om het

goede nieuws van het koninkrijk door te geven en te laten zien, zodat anderen ook in dat koninkrijk opgenomen willen worden.

Als iedereen dit doet, is het een feest om te zien dat er een grensverlegging plaatsvindt: het koninkrijk van God wint terrein ten koste van het koninkrijk van de satan. En dat levert vast en zeker strijd op in de geestelijke wereld. Als de discipelen eropuit gestuurd worden, krijgen ze ook meteen waarschuwingen mee dat ze er rekening mee moeten houden dat ze voor het gerecht gesleept kunnen worden (Mat. 10:16 e.v.). Werken in het koninkrijk is dus zeker niet zonder risico's. Als je van uitdagingen houdt, moet je in Gods koninkrijk zijn!

talent =
inzicht in het evangelie

Wat is een talent?

Werken in het koninkrijk is risicovol. We worden in de gelijkenis opgeroepen om te handelen, en dat brengt altijd risico's met zich mee. Als je enthousiast bent om te handelen voor de Koning, moet je natuurlijk wel weten waarmee. De grote vraag is dan wat er met deze talenten wordt bedoeld. Omdat wij het woord meteen koppelen aan bekwaamheden zoals pianospelen of tekenen, besteden we er meestal nauwelijks aandacht aan. We associëren het misschien nog even met de

vermanende woorden die je vader, moeder of leraar uitsprak, waarbij ze ons erop wezen dat we 'onze talenten goed moesten gebruiken.' Over deze talenten gaat het hier niet. Het gaat niet in de eerste plaats om kwaliteiten, vaardigheden, bekwaamheden, aanleg, begaafdheid, of waar we in het Nederlands ook maar aan denken bij het woord 'talenten'.

Je vaardigheden doen er uiteraard wel toe, maar de gelijkenis doet er nog een schepje bovenop. In Matteüs 25:15 staat dat ieder krijgt naar

wat hij aankan. Of volgens de NBG'51: Ieder krijgt naar zijn bekwaamheid. Daar gaat het wel om bekwaamheid! Maar dat is niet alles! Daar bovenop krijg je dus nog iets anders. En dát noemt de Bijbel talenten! Wat die talenten zijn, kun je nalezen in verschillende verklaringen. Ik houd het op de verklaring waarbij het gaat om de manier waarop we met het evangelie omgaan.

Toen Jezus op aarde was, bracht Hij – samen met zijn discipelen – het nieuws van het koninkrijk. Op het moment dat Hij wegging, gaf Hij dat goede nieuws aan ons in beheer. We hebben bijzonder goed nieuws ontvangen van een onschatbare waarde. Aan ons de taak om ervoor te zorgen dat het goede nieuws zich verspreidt en vermenigvuldigt.

Niet iedereen kan een even grote verantwoordelijkheid aan. Per persoon krijgen we daarom een verschillend inzicht (onze talenten) in het evangelie dat past bij wat we aankunnen (onze aanleg).

De een heeft meer *power* in zich dan de ander, zou je kunnen zeggen. In het Grieks zien we dat terug in het woord *dunamis* (vgl. dynamiet) dat kracht betekent. De derde knecht (Mat. 25:25) kon minder aan dan de andere twee, maar dat wil niet zeggen dat hij zijn bezit niet had kunnen verdubbelen.

Denk goed over je Heer

Bij de derde knecht begint de ellende met een verkeerd gedachtepatroon over zijn heer. Hij ziet op tegen (1) de gebeurtenis om zijn heer te ontmoeten. De andere twee dienaren doen dat helemaal niet. Het heeft dus veel meer met zijn (2) gedachten te maken dan met de gebeurtenis. Zijn gedachten bepalen zijn (3) gevoelens: hij wordt angstig. Die gevoelens bepalen zijn (4) gedrag en het gedrag resulteert weer in een bepaalde gebeurtenis: hij verbergt zijn talent in de grond. En zo is het cirkeltje rond.

Het verhaal had ook heel anders kunnen gaan. De gebeurtenis (1) blijft hetzelfde: zijn heer komt terug. Hij denkt (2): 'Wat fijn dat ik één talent heb ontvangen. Met één talent kan ik ook heel veel betekenen. Ieder talent is waardevol, dus ook dat van mij!' Hij voelt (3) zich blij met zijn talent en gaat dapper aan de slag (4). Het grote verschil zit 'm in de manier waarop hij over de gebeurtenis denkt. Door zijn denken te veranderen, verandert uiteindelijk zijn gedrag.

De G van gebeurtenis, gedachte, gevoel, gedrag én GENADE

Om negatieve cirkels te doorbreken, gebruik ik in coachingsgesprekken regelmatig dit 'G-schema'. Het wordt in het onderwijs vaak gebruikt wanneer leerlingen last hebben van faalangst. Ze leren dan om hun gedachten te veranderen, zodat dit effect heeft op hun gevoel. Soms denk ik weleens dat wij last hebben van geestelijke faalangst.

We zijn erfelijk belast met onjuiste overtuigingen over God, over anderen en over onszelf. Door die overtuigingen hebben we allerlei gedachten die niet kloppen in vergelijking met de waarheid van God.

We houden liever vast aan ons vaste veilige patroon en laten ons soms maar al te graag leiden door onze onmogelijkheden. Op grond van teleurstellingen lopen we liever niet opnieuw het risico om gekwetst te worden. We stoppen ons talent liever in de grond. Wanneer wij last hebben van die geestelijke faalangst, kunnen we het G-schema in gedachten houden. Bij het veranderen van onze gedachten is een grote G onmisbaar: de G van GENADE. Alleen dankzij zijn genade is het mogelijk dat we gedachten hebben die overeenkomen met Gods gedachten van vrede (vgl. Jer. 29:11, HSV). De gelijkenis van de talenten staat vol met gedachten die ons inspireren om positief te denken.

(Vul de zinnen maar aan met positieve gedachten die bij jou naar boven komen borrelen).

1. Het is genade dat God zijn bezit met mij wil delen, dus ik geniet van wat Hij mij geeft.
2. Het is genade dat Hij mij een bepaalde aanleg, bekwaamheid, kracht (vers 15) heeft gegeven, dus ik mag daar blij mee zijn.
3. Het is genade dat Hij iedereen geeft naar wat hij aankan, dus ik ...
4. Het is genade dat Hij iedere christen in wil zetten in zijn koninkrijk, dus ik ...
5. Het is genade als we 'winst' maken, dus ik ...
6. Het is genade wanneer er meer inzicht in zijn evangelie zichtbaar wordt, dus ik ...
7. Het is genade wanneer er meer zichtbaar wordt van zijn koninkrijk, dus ik ...
8. Het is genade dat de Heer terugkomt, dus ik ...
9. Het is genade dat Hij ons beloont, dus ik ...
10. Het is genade dat we eeuwig mogen feesten, dus ik ...

De G van geven

Toen Jezus zijn discipelen eropuit stuurde om zieken te genezen, doden op te wekken, mensen met huidvraat rein te maken en demonen uit te drijven, werd het meteen gevolgd door de uitspraak 'Om niet [gratis, uit genade!, PV] hebben jullie ontvangen, om niet moeten jullie geven!' (Mat. 10:8) De discipelen leerden in heel praktische zin dat ze niet moesten vertrouwen op dat wat ze hadden (gouden, zilveren of koperen munten, vers 9), maar op dat wat ze konden geven: de G van GEVEN.

Ontvangen is niet vrijblijvend. We zijn verantwoordelijk voor dat wat aan ons is toevertrouwd. Hoe meer we ontvangen, hoe meer verantwoordelijkheid we hebben om er goed mee om te gaan: 'Hoe meer aan iemand is toevertrouwd, des te meer zal van hem worden gevraagd' (Luc. 12:48).

Jij en het goede nieuws van het koninkrijk

Ik ben ervan overtuigd dat het voor iedere christen belangrijk is om regelmatig stil te staan bij de kwaliteit van zijn leven. Een soort APK dus. Hier volgen een aantal vragen die je kunt gebruiken als check om te bepalen of je de goede richting op gaat:

- Wat heeft God aan mij 'uitgeleend'? Wat doe ik ermee?
- Wat doe ik met mijn inzicht in het evangelie?
- Wat doe ik met het goede nieuws van het koninkrijk (Mat. 4:23)?
- Hoe gaat dat samen met mijn aanleg (Mat. 25:15)?

In dit boek geef ik ook nog een andere draai aan de betekenis van de APK. De letters staan voor drie kernwoorden die gaan over wie jij bent: **Aanleg, Persoonlijkheid en Karakter.**

In deze 'APK' gaat het steeds om twee onderwerpen:

1. Dat wat jij aankunt, zoals dat in Matteüs 25:15 staat.
Daarbij zoom ik in op hoe jij in elkaar zit en wat bij jou past. Allerlei onderwerpen komen langs, zoals je aanleg, je hobby's, je interesses en je kwaliteiten.
2. Het evangelie dat je door mag geven, zodat het koninkrijk van God groter wordt.

Als je maar een van deze onderwerpen benadrukt, vlieg je uit de bocht. Ze horen helemaal bij elkaar!

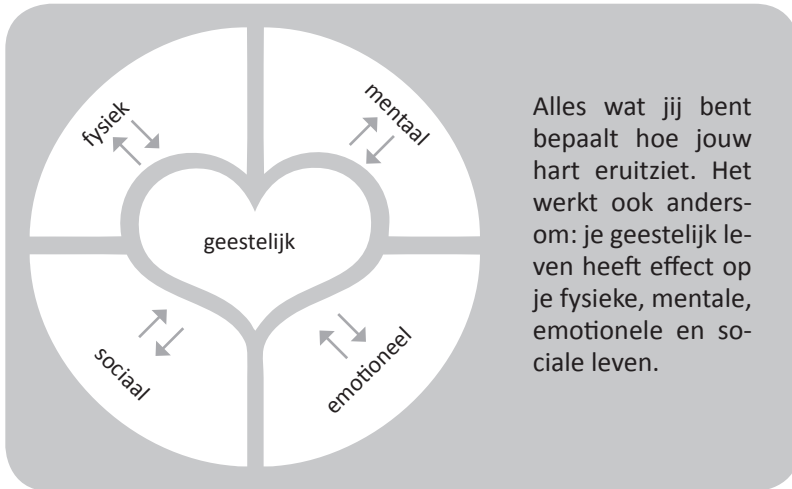
Jouw kwaliteiten inzetten zonder daarbij gericht te zijn op het koninkrijk levert nog geen verdubbeling op, zoals in de gelijkenis. Bezig zijn met het koninkrijk zonder te kijken naar dat wat je van nature al in je hebt, wordt ook erg lastig. Dat levert vaak behoorlijk wat frustratie op. Vanaf nu kijken we dus hoe we hier geïntegreerd mee aan de slag kunnen: met 100% aandacht voor wie jij bent, en 100% aandacht voor het koninkrijk.

APK: Aanleg, persoonlijkheid en karakter

Bij mijn uitleg over de APK heb ik de volgende formule bedacht:

Aanleg + Ervaring = Karakter

Karakter + Zelfpresentatie = Persoonlijkheid

Alles wat jij bent bepaalt hoe jouw hart eruitziet. Het werkt ook andersom: je geestelijk leven heeft effect op je fysieke, mentale, emotionele en sociale leven.

1. Aanleg (Aanleg + Ervaring = Karakter)

Toen jij nietsvermoedend in je wieg lag, lagen bepaalde eigenschappen al vast. Zo heb ik bijvoorbeeld de kleur ogen van mijn moeder, de lange tenen – letterlijk – van mijn vader. Daar verandert weinig aan. (Mijn haarkleur zou hooguit een keer kunnen gaan veranderen, maar daar denk ik voorlopig nog even niet aan.) Qua karaktereigenschappen is het wat lastiger te definiëren. Ben ik bijvoorbeeld ad rem omdat dat enkel in mijn genen zit, of omdat ik dat in mijn opvoeding heb meegekregen?

Zat het er al in of is het me aangeleerd om zo te doen?

Binnen de psychologie wordt er (inmiddels) vooral van uitgegaan dat de aanleg en de omgeving elkaar beïnvloeden.

2. Ervaring (Aanleg + Ervaring = Karakter)

Jurjen doet keihard zijn best om te slagen voor zijn examen. Uit de resultaten van de IQ-test bleek dat het schoolniveau wel wat hoog is voor zijn mentale/verstandelijke capaciteiten. Maar Jurjen is een doorzetter en krijgt het voor elkaar om zich niet af te laten leiden door vervelende emoties. Zijn ouders zijn zo sociaal om hem erbij te helpen, en door hun steun ziet hij het wel zitten. Omdat hij soms wel erg lang doorgaat, heeft hij fysiek weinig energie. Toch ervaart Jurjen dwars door alles heen dat deze inspanning ook een geestelijke kant heeft. Op de momenten waarop hij gestrest is, bidt hij even en merkt hij dat hij rustiger wordt.

Je hebt gezien dat ik verschillende woorden gebruik die ik verschillende dimensies noem (vgl. Covey, 216 e.v.): (a) fysiek, (b) sociaal, (c) emotioneel, (d) mentaal en (e) geestelijk. Je ziet wel dat deze vijf dimensies niet te scheiden zijn, maar dat ze wel helpen om een helder overzicht te hebben van ervaringen op diverse gebieden van het leven. Waar het om gaat, is dit: Op alle gebieden heb je ervaringen die je meeneemt als bagage (positieve ervaringen) of ballast (negatieve ervaringen). In de loop van de tijd kan het wel veranderen hoe je dit ervaart trouwens. Je kunt bijvoorbeeld veel ziek geweest zijn en dit toch als bagage meenemen, omdat je het idee hebt dat je door deze ervaringen sterker bent geworden.

Ik heb de dimensies hier onderscheiden, maar zoals gezegd zijn ze niet echt te scheiden. Zoals je in het plaatje ziet, komen alle dimensies samen in het hart.

3. Karakter (Aanleg + Ervaring = Karakter)

Heb je er weleens over nagedacht dat zelfs de manier waarop je in je eentje op je kamer zit, al iets zegt over je karakter? Wanneer je daar weg zit te kwijnen, omdat je verlangt naar je grote vriendengroep om je ziel en zaligheid mee te delen, heb je grote kans dat je extravert bent. Bij een extraverte instelling richt je je het liefst op je omgeving: je krijgt energie van de buitenwereld. Door te communiceren, zet je je gedachten op een rijtje. Iemand anders denkt juist in een grote groep:

zat ik maar thuis lekker op mijn kamer! Grote kans dat deze persoon introvert is. Bij een introverte instelling richt je je liever naar binnen. Je werkt graag alleen en je kunt je makkelijk afsluiten van de buitenwereld. Je denkt liever eerst zelf dingen uit, voordat je ze met anderen bespreekt. De voorbeelden die ik net noemde, zijn uiteraard wat zwart-wit. Je bent nooit 100% extravert of 100% introvert. In verschillende situaties kun je dus verschillend 'scoren'. Toch is het wel handig om van jezelf te weten waar je ongeveer zit.

Op het internet vind je allerlei tests die gaan over jouw karakter. Een test geeft soms woorden aan dat wat je al wel weet, maar waar je zelf geen woorden voor kon bedenken. Of het zet eens heerlijk op een rijtje wat je zelf niet op een rijtje kreeg ...

Het maken van een test kan eyeopeners, herkenning en stof tot nadenken geven. Wanneer je inzicht hebt in wie jij bent en wie de ander is, ben je je ook meer bewust van hoe je elkaar aan kunt vullen.

The Big Five

'The Big Five' persoonlijkheidstest noemt naast (1) *extraversie/introversie* ook de volgende vier polen (zie voor op een gratis test op <http://www.123test.nl/bigfive>):

2. *Inschikkelijkheid*: Ben je meegaand en tolerant, of juist competitief?
3. *Doelgerichtheid*: Werk je op een gestructureerde manier en ga je doelgericht te werk, of werk je juist ongestructureerd en weet je niet wat je doel is?
4. *Emotionele stabiliteit*: Maak je je veel zorgen, of sta je ontspannen in het leven?
5. *Openheid voor ervaringen/ideeën*: Ben je op zoek naar nieuwe ervaringen, of houd je het liever bij het oude en vertrouwde?

Je karakter en je geloof

Al deze 'scores' hebben invloed op veel verschillende aspecten in je leven. Ik denk ook op je geloofsleven. Ik ga ze alle vijf langs:

1. *Extraversie/introversie*: Hoe graag bid je alleen? Hoe graag bid je met anderen?
Wanneer je extravert bent, zul je waarschijnlijk meer verlangen naar kringgebeden dan iemand die wat introverter is.
2. *Inschikkelijkheid*: Hoe makkelijk geef je je over aan God?

Wanneer je in het gewone leven meegaand bent, ben je dit naar God toe misschien ook makkelijker. Je hebt niet zo snel ruzie en ook met God communiceer je niet met heel heftige gebeden waarin je worstelt met ideeën die af lijken te wijken van zijn plannen. Je geeft je makkelijker over aan God dan iemand die van nature veel competitiever in het leven staat.

3. *Doelgerichtheid*: Hoe ben je op zoek naar Gods plannen voor jou? Als je jouw hele dag plant en effectief omgaat met je tijd zul je waarschijnlijk op een andere manier op zoek zijn naar Gods bestemming dan iemand die iedere dag wel opnieuw kijkt wat de dag brengen zal.
4. *Emotionele stabiliteit*: Hoe stabiel is je geloofsleven? Wanneer je in je dagelijks leven als een neuroot bekendstaat, is de kans klein dat je heel ontspannen bent in de manier waarop je gelooft. Je psychische ontwikkeling heeft invloed op je geestelijke ontwikkeling. Overigens is het gelukkig ook andersom. Wanneer je door Gods genade steeds meer leert hoe je met je zorgen omgaan kunt volgens de richtlijnen van de Bijbel (bijv. Mat. 6:25 e.v., Fil. 4:4 e.v.) zul je ook merken dat dit zijn uitwerking heeft op je psychische ontwikkeling.
5. *Openheid voor ervaringen/ideeën*: Hoe open sta je voor nieuwe geloofservaringen? Je houdt niet van veranderingen. Het liefst eet je iedere maandag hetzelfde en weet je welke kleren je op welke dag aandoet. Dan is het ook niet gek dat je voorzichtig bent met allerlei verrassingen van de heilige Geest. Maar als jij toevallig dol bent op bungeejumping, zul je misschien ook meer in zijn voor een avontuur met Gods Geest.

God weet wat bij ons past

Wat is het heerlijk dat God ons vanbinnen en vanbuiten kent. Hij kent ons al van voor het bestaan van de wereld (Ef. 1:4). Als geen ander weet Hij hoe Hij ons kan aanraken met zijn liefde. Hij heeft geen testje nodig om in te schatten hoe we in elkaar zitten. Haarfijn weet Hij welke geestelijke ervaringen Hij ons geeft die passen bij ons karakter.

God schrijft zo met ieder een persoonlijke geschiedenis. Wanneer ik een verhaal zou vertellen over hoe Hij dat bij mij doet, kan ik er per definitie van uitgaan dat Hij dat bij jou niet zo doet. Hij levert maatwerk!

4. Zelfpresentatie (Karakter + Zelfpresentatie = Persoonlijkheid)

Niet iedereen wordt topsporter, muzikant, prinses of president. Met een beetje inspanning (ervaring) kom je soms een heel eind, maar in sommige situaties lijkt het me heel gezond om gewoon te accepteren dat je niet alles kunt.

We kunnen het beste maar accepteren dat we het aantal talenten hebben gekregen waarvan God wist dat we het aankunnen. Als ik naar mezelf kijk, heb ik mezelf soms een beetje voor de gek gehouden op dit punt. Ik rende me rot totdat ik tot de conclusie kwam dat ik niet iemand ben met zes talenten. En ik heb al helemaal geen opdracht om er dertien talenten bij te verdienen. Ik had mezelf wijsgemaakt dat ik een strenge heer had die veel van me vroeg. En ik had anderen (en mezelf) wijsgemaakt dat ik alles aan zou kunnen. Gelukkig leer ik steeds meer om anders naar mijn Heer te kijken en daardoor anders naar mezelf. Dit heeft tot gevolg dat ik me ook niet meer zo bekwaam voor hoef te doen naar anderen.

Hoe presenteer jij je?

Hoe presenteer jij je eigenlijk aan anderen? Doe je je best om mooier, slimmer, dommer of juist zieliger over te komen dan je bent? En wat is de reden dat je je aan de buitenkant anders zou presenteren dan dat je aan de binnenkant bent?

Binnen de 'sociale psychologie' wordt gesproken van strategische zelfpresentatie: je gaat strategisch te werk om de buitenwereld een bepaald beeld van jezelf te geven om bijvoorbeeld meer invloed of sympathie te krijgen. Je wilt de ander dus doelbewust laten geloven dat je beter bent dan dat je in werkelijkheid bent, en je verbergt jezelf voor de ander, omdat je je schaamt voor wie je werkelijk bent. Je bent heel druk met het oppoetsen van de buitenkant om maar niet toe te hoeven geven dat er aan de binnenkant van alles zit waar je niet blij mee bent. In Matteüs 23:25-28 lezen we dat Jezus vindt dat de buitenkant en de binnenkant met elkaar overeen moeten komen. Hij ergert zich naar mensen vanbinnen vol zitten met rottigheid, en aan de buitenkant net doen alsof ze geweldig zijn. Schijnheilig en hypocriet noemt hij dat! Jezus' oplossing is: stoppen met het leiden van een dubbelleven en van binnenuit veranderen, zodat dat aan de buitenkant vanzelf zichtbaar wordt.

5. Persoonlijkheid (Karakter + Zelfpresentatie = Persoonlijkheid)

Wanneer we onszelf presenteren, zoals we aan de binnenkant zijn, komen ons karakter en onze persoonlijkheid met elkaar overeen.

Wanneer we onszelf accepteren, wordt dit veel makkelijker.

Dat God jou accepteert, wordt driedubbel duidelijk door de manier waarop de drie-enige God naar je kijkt:

1. de Vader heeft jou in hoogst eigen persoon gemaakt
2. de Zoon heeft zijn eigen leven voor je gegeven
3. de heilige Geest wil jou met jouw aanleg en ervaringen inzetten door jou als woning uit te kiezen.

Drie redenen om een feestje te 4en!

Wat een bevrijding dat we steeds meer mogen vieren wie we zijn ...

Persoonlijkheid van Jezus

Het ontdekken van onze APK is geen doel op zich. Het helpt gewoon om relaxt te ontdekken hoe we onze APK in kunnen zetten bij het samenleven in Gods koninkrijk. In het contact met anderen zie je dat iedereen anders is. En daar mogen we zeker van genieten. Met onze APK kunnen we op onze unieke wijze het goede nieuws van het koninkrijk doorgeven om steeds meer mensen enthousiast te maken voor de persoonlijkheid van Jezus!

HARTELIJK GETALENTEERD

Ontdek wat bij je past in studie, werk, kerk & Koninkrijk

*Inclusief praktische voorbeelden, schema's, vragen, opdrachten, gebedsideeën en leessuggesties.
Geschikt voor individueel gebruik en voor groepen.*

In dit boek geeft Paulien Vervoorn antwoord op vragen als 'Wat is een talent?', 'Wat is jouw talent?' en 'Wat past bij jou als je kijkt naar je persoonlijkheid, vaardigheden, interesses en waarden?'. Je zult ontdekken dat talentontwikkeling zelfs te maken heeft met Bijbelse begrippen als wedergeboorte en geestelijke groei. Lees hoe je met je hele hart mag vieren wie je bent en wat je kunt. Omdat je hartelijk getalenteerd bent door de drie-enige God!

Paulien Vervoorn is coach, trainer en spreker. Ze doet niets liever dan mensen aansporen en bemoedigen om te vieren wie ze zijn en wat ze kunnen. Vanuit haar onderwijservaring, theologische achtergrond en coachingspraktijk schreef ze het boek *Hartelijk getalenteerd*. In dezelfde reeks verscheen ook het boek *Geloofwaardig Spreken*. Zie voor meer info de website www.paulienvervoorn.nl. Hier vind je ook een gratis e-book met extra opdrachten bij dit boek.

Een kleurig en spannend mozaïek van persoonlijke verhalen, inzichten en schema's uit de psychologie en de coachingswereld, vernieuwende metaforen, talloze creatieve praktische oefeningen én Bijbelse inzichten, verhalen, gedachten en concepten die het boek een gelovige diepgang geven. Jos Douma

uitgeverij

K O K

Paulien Vervoorn
COACHT TRAJNT (S)PREKT

ISBN 978 90 435 2532 9 NUR 707

9 789043 525329

www.kok.nl